2025/2384

27.11.2025

RECOMANDAREA (UE) 2025/2384 A COMISIEI

din 20 noiembrie 2025

privind sistemele de urmărire a pensiilor, tablourile de bord privind sistemele de pensii și aderarea automată

[notificată cu numărul C(2025) 9300]

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

întrucât:

(1) Raportul Comisiei pentru afaceri economice și monetare a Parlamentului European din 10 septembrie 2025 privind facilitarea finanțării investițiilor și a reformelor menite să stimuleze competitivitatea europeană și crearea unei uniuni a piețelor de capital (Raportul Draghi) (2024/2116 (INI)] subliniază faptul că pensiile contribuie la protejarea pensionarilor, la construirea piețelor de capital și la mobilizarea investițiilor. Raportul îndeamnă în mod specific Comisia să se asigure că toate statele membre introduc sisteme simple și transparente de urmărire a pensiilor.

(2) Eurogrupul în configurație deschisă din martie 2024 a invitat: (i) statele membre să evalueze disponibilitatea produselor pentru cetățenii lor pe piața sistemelor de pensii ocupaționale și să facă schimb de bune practici, inclusiv cu privire la modalitățile de îmbunătățire a aderării cetățenilor în sistemul de pensii ocupaționale; (ii) Comisia Europeană să susțină eforturile statelor membre, identificând și propunând cele mai bune practici; (iii) statele membre să dezvolte sisteme de urmărire a pensiilor pentru a oferi cetățenilor lor o imagine de ansamblu asupra viitoarelor venituri din pensii; și (iv) Comisia Europeană să creeze un tablou de bord privind sistemele de pensii în colaborare cu Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale și cu statele membre.

(3) În declarația summitului zonei euro din aprilie 2024 s-a solicitat ca toate statele membre și instituțiile UE să asigure punerea în aplicare rapidă a tuturor măsurilor prezentate în declarația Eurogrupului în configurație deschisă, menționată mai sus.

(4) Comunicarea Comisiei Europene din 19 martie 2025 intitulată „Uniunea economiilor și a investițiilor – O strategie de stimulare a prosperității cetățenilor și a competitivității economice în UE” stabilește angajamentul Comisiei de a promova utilizarea sistemelor de urmărire a pensiilor, a tablourilor de bord privind sistemele de pensii și a aderării automate, precum și cele mai bune practici în acest sens, astfel încât cetățenii să știe mai bine la ce venituri din pensii se pot aștepta și deci să se pregătească mai bine pentru pensionare. Astfel de instrumente ar contribui la oportunități pentru piețe ale sistemelor de pensii ocupaționale mai extinse și mai profunde, ceea ce ar aduce beneficii nu numai cetățenilor, ci și economiei Uniunii în general;

(5) Raportul special al Curții de Conturi Europene privind pensiile suplimentare din mai 2025 recomandă Comisiei să îmbunătățească transparența datelor privind lacunele în materie de informații privind pensiile, atât pentru persoanele fizice, cât și la nivel de țară, avansând în acțiunile sale de politică privind sistemele de urmărire a pensiilor și tablourile de bord privind sistemele de pensii.

(6) În raportul din decembrie 2019 al Grupului de experți la nivel înalt privind pensiile s-a recomandat statelor membre să adopte o abordare cuprinzătoare și pe termen lung în ceea ce privește dezvoltarea unor sisteme de pensii pe mai multe niveluri, iar instituțiilor UE, statelor membre, furnizorilor de pensii și partenerilor sociali li s-au oferit recomandări cu privire la modul de realizare a acestui obiectiv.

(7) Raportul din iunie 2020 al Forumului la nivel înalt privind uniunea piețelor de capital avertizează că riscurile legate de caracterul inadecvat al pensiilor reprezintă provocări politice și bugetare pentru statele membre și recomandă Comisiei: (i) să elaboreze un tablou de bord pentru a măsura progresele înregistrate de statele membre în ceea ce privește caracterul adecvat și sustenabilitatea pensiilor; (ii) să încurajeze dezvoltarea unor sisteme de urmărire a pensiilor pentru persoanele fizice; și (iii) să sprijine introducerea unor sisteme de aderare automată pentru a asigura acoperirea adecvată a pensiilor în toate statele membre.

(8) Studiul din 2021 privind cele mai bune practici în materie de aderare automată, realizat în numele Comisiei Europene, și avizul tehnic al Autorității Europene de Asigurări și Pensii Ocupaționale privind cele mai bune practici pentru sistemele de urmărire a pensiilor și tablourile de bord privind sistemele de pensii, împreună cu contribuția sa tehnică suplimentară din septembrie 2025 la evaluările efectuate în cadrul uniunii economiilor și a investițiilor, au furnizat informații suplimentare în aceste domenii.

(9) Raportul din 2024 privind caracterul adecvat al pensiilor, elaborat în comun de Comisia Europeană și de Comitetul pentru protecție socială, și Raportul din 2024 privind îmbătrânirea populației, care prognozează cheltuielile publice legate de îmbătrânirea populației în următoarele decenii, elaborat în comun de Comisia Europeană și de Comitetul pentru politică economică, informează Comisia cu privire la caracterul adecvat actual și viitor al pensiilor și la principalele provocări din întreaga UE și, respectiv, la sustenabilitatea finanțelor publice.

(10) Principiul 15 al Pilonului european al drepturilor sociale prevede că lucrătorii și persoanele care desfășoară o activitate independentă au dreptul la o pensie proporțională cu contribuțiile lor și care să le asigure un venit adecvat, iar femeile și bărbații trebuie să aibă șanse egale de a dobândi drepturi de pensie.

(11) Recomandarea Consiliului din 8 noiembrie 2019 ([1]) privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă include o recomandare adresată statelor membre de a asigura transparența condițiilor și a normelor pentru sistemele de protecție socială și accesul gratuit al persoanelor la informații actualizate, cuprinzătoare, ușor de utilizat și ușor de înțeles cu privire la drepturile și obligațiile individuale. Statelor membre li se recomandă, de asemenea, să simplifice, acolo unde este necesar, cerințele administrative pentru ca lucrătorii, persoanele care desfășoară o activitate independentă și angajatorii să aibă acces la protecție socială și să beneficieze de aceasta.

(12) Întrucât nivelul scăzut de alfabetizare financiară și prejudecățile cognitive și comportamentale pot împiedica planificarea pensionării, sunt necesare măsuri de promovare a educației financiare și a transparenței pensiilor. Eurobarometrul din iulie 2023 a evidențiat astfel de prejudecăți într-o proporție semnificativă a populației. În Concluziile Consiliului din 14 mai 2024, statele membre și Comisia au fost invitate să ia măsuri ample pentru a spori alfabetizarea financiară în UE, inclusiv pentru a le permite oamenilor să se pregătească și să investească pentru viitor. Ca răspuns la această solicitare, la 30 septembrie 2025, Comisia a publicat o strategie privind alfabetizarea financiară, care prevede inițiative menite să le permită cetățenilor să ia decizii în cunoștință de cauză în ceea ce privește planificarea pe termen lung, inclusiv planificarea pensionării.

(13) Pe lângă măsurile de educație financiară, vor trebui puse la dispoziție instrumente de informare eficace pentru a le permite cetățenilor să se implice în planificarea financiară pentru pensionare. Numeroși cetățeni europeni nu dispun de date și instrumente care să le permită să aibă o imagine de ansamblu despre drepturile lor de pensie care provin din tot mai multe sisteme și țări diferite, ceea ce face dificilă luarea unor decizii în cunoștință de cauză cu privire la carieră, pensie și nevoi în materie de economii. Sensibilizarea cu privire la impactul opțiunilor de carieră, cum ar fi întreruperile de carieră și angajarea cu fracțiune de normă, asupra vârstei de pensionare și a economiilor le-ar permite beneficiarilor, în special femeilor, să ia decizii în cunoștință de cauză. Un sistem național de urmărire a pensiilor – un instrument digital care oferă o imagine de ansamblu consolidată a drepturilor acumulate și, în mod ideal, a prestațiilor de pensii preconizate din toate sursele, poate spori transparența și sensibilizarea și poate consolida încrederea în sistemele de pensii, permițând astfel persoanelor să evalueze mai bine caracterul adecvat în viitor al veniturilor lor din pensii și să ia decizii în cunoștință de cauză. Deși majoritatea statelor membre dispun de platforme de informare online dedicate drepturilor de pensie, acestea sunt adesea limitate la pensiile publice și nu acoperă în mod cuprinzător pensiile suplimentare. Doar câteva state membre oferă în prezent un sistem național de urmărire a pensiilor care include informații cuprinzătoare cu privire la toți pilonii și furnizorii.

(14) Statele membre ar trebui să pună la dispoziția populației lor un sistem național cuprinzător de urmărire a pensiilor. Scopul este de a acoperi lacunele în materie de informații privind pensiile și de a le permite persoanelor să evalueze și, dacă este necesar, să acționeze pentru a asigura caracterul adecvat actual și viitor al veniturilor din pensii. Avizul tehnic al EIOPA include bune practici pentru conceperea, guvernanța și punerea în aplicare a sistemelor naționale de urmărire a pensiilor. Pentru a fi eficace, un sistem național de urmărire a pensiilor trebuie să fie, prin concepție, centrat pe utilizator și să țină seama de nevoile și de prejudecățile cognitive ale omului de rând. Acest lucru presupune prezentarea informațiilor într-un mod simplu și ușor de înțeles, utilizând un limbaj simplu și o abordare pe mai multe niveluri, în care informațiile esențiale sunt prioritizate pe o pagină de destinație. De asemenea, utilizatorilor care doresc să aprofundeze analiza ar trebui să li se furnizeze informații detaliate cu privire la beneficiile viitoare. Statele membre ar trebui, de asemenea, să se asigure că sistemul național de urmărire a pensiilor respectă cerințele Actului european privind accesibilitatea [Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului ([2])] și ale Directivei privind accesibilitatea site-urilor web [Directiva (UE) 2016/2102 a Parlamentului European și a Consiliului ([3])].

([1]) Recomandarea Consiliului din 8 noiembrie 2019 privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă (JO C 387, 15.11.2019, p. 1).

([2]) Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor (JO L 151, 7.6.2019, p. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

([3]) Directiva (UE) 2016/2102 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public (JO L 327, 2.12.2016, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj).

(15) Comisia Europeană sprijină dezvoltarea Serviciului european de urmărire a pensiilor – o platformă paneuropeană menită să servească drept nod central, care conectează diferitele sisteme naționale de urmărire a pensiilor din întreaga UE. Serviciul european de urmărire a pensiilor ar trebui să le permită lucrătorilor mobili să obțină o imagine de ansamblu a drepturilor lor de pensie, indiferent de statul membru în care au fost acumulate. O condiție prealabilă pentru o urmărire transfrontalieră eficace a pensiilor este ca sistemele naționale de urmărire a pensiilor să fie instituite și concepute sau adaptate pentru a fi interoperabile din punct de vedere tehnic și autorizate să facă schimb de date cu Serviciul european de urmărire a pensiilor.

(16) Tendințele demografice, impactul evoluțiilor tehnologice asupra ocupării forței de muncă și noile forme de muncă reprezintă provocări din ce în ce mai mari pentru caracterul adecvat și sustenabilitatea sistemelor de pensii din întreaga UE. Se preconizează că pensia publică medie din UE ca procent din salariul mediu brut va scădea în următoarele decenii. Cu toate acestea, există diferențe notabile la nivelul UE în ceea ce privește structura sistemelor de pensii și drepturile de pensie între diferite grupe de vârstă, genuri, sectoare, niveluri de venit, durate de carieră și parcursuri profesionale. Acest lucru implică inegalități la nivelul populației în ceea ce privește caracterul adecvat al pensiilor.

(17) În fața presiunii demografice, majoritatea statelor membre și-au reformat sistemele de pensii, ceea ce, în multe cazuri, poate duce la rate mai scăzute de înlocuire a pensiilor publice. În pofida mai multor reforme de consolidare a sustenabilității, sistemele publice de pensii din multe state membre rămân sub presiune. În același timp, sistemele de pensii ocupaționale și personale joacă un rol din ce în ce mai important în completarea sistemelor publice pentru a asigura că pensionarii vor avea un venit adecvat la pensie, menținând în același timp sustenabilitatea sistemului. Cu toate acestea, pensiile suplimentare sunt în continuare subdezvoltate în multe state membre, iar acoperirea lor variază de la un grup de populație la altul din cauza unei combinații de factori, cum ar fi diferențele în ceea ce privește capacitatea de economisire, alfabetizare financiară și transparență insuficiente, precum și lipsa de încredere în capacitatea sectorului pensiilor suplimentare de a asigura o creștere reală netă a economiilor. Accesul la pensiile ocupaționale depinde de tipul de contract de muncă, de sectorul ocupării forței de muncă și de dimensiunea angajatorului, precum și de soliditatea sistemelor de negociere colectivă și de dialogul social în această privință. Ar trebui depuse eforturi pentru a facilita accesul la pensiile suplimentare printr-o abordare cuprinzătoare care să se adreseze diferitelor grupuri ale populației.

(18) Întrucât responsabilitatea de a organiza sistemele de pensii revine statelor membre, prezenta recomandare este menită să ofere orientări cu privire la introducerea și, acolo unde este relevant și necesar, la revizuirea sistemelor de urmărire a pensiilor, a tablourilor de bord privind sistemele de pensii și a cadrelor de aderare automată. Obiectivul este de a spori gradul de sensibilizare a persoanelor cu privire la venitul lor global preconizat din pensii care decurge din toți pilonii de pensii și de a le ajuta să se pregătească mai bine pentru pensionare, precum și de a îmbunătăți capacitatea statelor membre de a evalua și revizui sustenabilitatea și caracterul adecvat al sistemelor lor de pensii, inclusiv la nivelul diferitelor grupuri demografice. Recomandarea ia în considerare opiniile și sugestiile părților interesate colectate prin consultări și dovezile privind impactul socioeconomic al sistemelor de urmărire a pensiilor, al tablourilor de bord privind sistemele de pensii și al aderării automate.

(19) În mai multe state membre, partenerii sociali joacă un rol fundamental în guvernanța și conceperea fondurilor de pensii ocupaționale, prin exercitarea autonomiei și a prerogativelor lor de negociere colectivă. Acest model de responsabilitate comună, bazat pe dialog social, s-a dovedit a fi extrem de eficace în asigurarea unor pensii ocupaționale solide. S-a demonstrat că acesta promovează asumarea responsabilității de către lucrători și angajatori și sporește sustenabilitatea, caracterul adecvat, eficiența și transparența pe termen lung a fondurilor de pensii ocupaționale, precum și alinierea acestora la interesele economice și sociale atât ale lucrătorilor, cât și ale angajatorilor. În unele state membre în care sistemele de pensii ocupaționale sunt mai puțin dezvoltate, angajatorii corelează contribuțiile lucrătorilor lor cu pensiile lor personale. Această contribuție se reflectă în pachetul salarial al lucrătorilor și servește la creșterea veniturilor din pensii.

(20) Comunicarea către public cu privire la nevoile de reformă a pensiilor și la impactul acestora poate fi credibilă numai dacă este obiectivă și se bazează pe date fiabile. Atunci când sunt concepute reforme pe termen lung ale pensiilor, este esențial ca statele membre să fie în măsură să își bazeze deciziile de politică pe informații cuprinzătoare și suficient de prospective atât cu privire la pensiile publice, cât și la cele suplimentare. Cu toate acestea, în timp ce majoritatea statelor membre colectează statistici privind fondurile de pensii suplimentare și membrii acestora, pe lângă date ample privind pensiile publice, doar câteva state membre dispun de date și instrumente pentru a monitoriza în mod sistematic caracterul adecvat și sustenabilitatea generală a sistemelor lor de pensii cu mai mulți piloni.

(21) Scopul tablourilor de bord privind sistemele de pensii este de a ajuta statele membre să monitorizeze modificările în ceea ce privește acoperirea, caracterul adecvat și sustenabilitatea pensiilor în cadrul sistemelor lor cu mai mulți piloni și de a le permite să își bazeze reformele pensiilor pe date exacte și fiabile. O astfel de imagine de ansamblu cuprinzătoare ar permite statelor membre să conceapă reforme ample ale sistemului de pensii și reforme sociale, garantând în același timp sustenabilitatea și caracterul adecvat al finanțelor publice, și ar facilita o dezbatere publică obiectivă cu privire la nevoile și impactul reformelor.

(22) Atunci când elaborează astfel de tablouri de bord, EIOPA sugerează utilizarea acelorași indicatori ca în rapoartele trienale privind îmbătrânirea populației și, respectiv, caracterul adecvat al pensiilor și în Monitorul anual privind sustenabilitatea datoriei al Comisiei Europene. Acești indicatori ar trebui să fie completați cu informații-cheie privind contribuția pensiilor ocupaționale și personale atât în ceea ce privește caracterul adecvat, cât și în ceea ce privește sustenabilitatea. Acoperirea și acuratețea datelor privind pensiile ar putea fi îmbunătățite în timp dacă diferitele autorități naționale implicate în supravegherea furnizorilor de pensii colectează date relevante și se asigură că acestea sunt introduse într-un centru de date. Datele relevante s-ar referi la informații dezagregate privind contribuțiile și drepturile acumulate atât ale pensionarilor viitori, cât și ale pensionarilor actuali. Statele membre ar putea beneficia, de asemenea, de pe urma schimbului de bune practici privind stabilirea priorităților și colectarea datelor.

(23) Informațiile privind factori precum activele, pasivele, contribuțiile, randamentele și comisioanele, precum și privind structura de gen și de vârstă a beneficiarilor de pensii suplimentare ar spori acuratețea previziunilor. Statele membre sunt încurajate să își îmbunătățească datele privind pensiile suplimentare și monitorizarea acestora și să colaboreze cu Comisia și cu alte state membre pentru a crea un instrument care să ofere o imagine de ansamblu cuprinzătoare a caracterului adecvat și a sustenabilității actuale și viitoare a sistemelor de pensii Utilizarea acelorași definiții și clasificări ca în Raportul privind îmbătrânirea populației și, respectiv, în Raportul privind caracterul adecvat al pensiilor ar permite comparabilitatea datelor puse la dispoziție în tablourile de bord naționale privind sistemele de pensii. Grupurile de lucru care pregătesc aceste rapoarte ar putea elabora definiții, ipoteze, metodologii, orientări și taxonomii suplimentare, dacă este necesar, asigurându-se că sarcina de raportare este minimă. În conformitate cu sarcina atribuită Comisiei Europene și statelor membre de către Eurogrupul în configurație deschisă, compilarea indicatorilor naționali privind pensiile într-un tablou de bord al UE privind sistemele de pensii ar permite statelor membre să își compare performanța națională în materie de pensii cu cea a altor state membre și să se inspire din bunele practici care conduc la un grad ridicat de adecvare a pensiilor și la sustenabilitate bugetară.

(24) În pofida declinului preconizat al caracterului adecvat al pensiilor în cazul în care politica rămâne neschimbată, participarea scăzută la sistemele voluntare de pensii suplimentare și suma relativ modestă economisită de gospodării în economii pe termen lung și în produse de investiții – în comparație cu patrimoniul lor financiar economisit ca depozite bancare – evidențiază faptul că stimulentele existente nu sunt suficient de convingătoare pentru a determina multe persoane să ia măsuri prompte. Sistemele de aderare automată pot fi de ajutor în acest sens.

(25) Aderare automată înseamnă că se efectuează aderarea automată a persoanelor la un sistem de pensii suplimentare, cu posibilitatea de a renunța la acesta. Aceasta se abate de la abordarea de tip participare voluntară, care necesită o decizie activă de participare. Aderarea automată s-a dovedit a fi un succes în ceea ce privește creșterea participării la economiile pentru pensii în țările în care a fost pusă în aplicare. Aceasta este utilizată, de regulă, pentru pensiile ocupaționale, dar poate fi avută în vedere și pentru alte situații, de exemplu pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă.

(26) Statele membre ar trebui să instituie cadrul juridic necesar pentru a permite aderarea automată. Pentru a crea un mediu favorabil, acestea ar trebui cel puțin: (i) să determine populația eligibilă să adere automat; (ii) să decidă cu privire la perioadele de renunțare și de readerare; (iii) să stabilească sistemele de pensii eligibile și (iv) să elaboreze un plan de pensii implicit. Statele membre ar trebui, de asemenea, să se asigure că autoritățile naționale competente au capacitatea de a supraveghea modul în care sunt investite și gestionate economiile realizate prin aderarea automată și să asigure proporționalitatea în continuare a costurilor cu randamentul oferit.

(27) Mecanismele de aderare automată ar trebui introduse într-un mod care să mențină integritatea sistemelor naționale de pensii publice sau suplimentare care funcționează bine. Acestea nu ar trebui să dezavantajeze participanții la sistemele de pensii ocupaționale existente, să slăbească participarea obligatorie a lucrătorilor la sistemele ocupaționale în care există o astfel de participare obligatorie sau să submineze mecanismele naționale de solidaritate. Experiențele din diferite țări au scos la iveală care sunt trăsăturile implicite care influențează eficacitatea aderării automate. Pentru a încuraja adoptarea aderării automate și a asigura succesul acesteia, statele membre sunt încurajate să învețe din aceste bune practici și să le adapteze, dacă este necesar, la condițiile specifice țării lor.

(28) Pentru a îmbunătăți caracterul adecvat al pensiilor și pentru a aborda decalajele în materie de pensii dintre diferitele grupuri de populație, sectoare de ocupare a forței de muncă și tipuri de contracte de muncă, populația eligibilă pentru aderarea automată ar trebui să fie cât mai numeroasă posibil.

(29) Experiența anterioară a arătat că aderarea automată este mai eficace în creșterea participării la pensiile suplimentare dacă punerea sa în aplicare permite suficient timp pentru diseminarea informațiilor, o consultare amplă a partenerilor sociali și a părților interesate, cum ar fi intermediarii financiari, precum și pentru conceperea unor campanii de comunicare eficace în vederea informării publicului. Sinergiile cu sistemele de urmărire a pensiilor și cu programele de educație financiară și de sensibilizare ar putea îmbunătăți înțelegerea acestor aspecte de către potențialii membri. Pentru a asigura experiențe de învățare și a reduce sarcina de ajustare, statele membre ar putea lua în considerare introducerea treptată a aderării automate, pe etape, de exemplu prin vizarea graduală a anumitor tipuri de angajatori și de persoane eligibile sau prin posibilitatea creșterii ratelor contribuțiilor în timp. A porni de la o rată relativ scăzută a contribuției, care crește treptat în timp până la nivelul necesar pentru atingerea obiectivului privind caracterul adecvat al pensiilor, ar putea contribui, de asemenea, la crearea unui sentiment de acceptare și la limitarea numărului cazurilor de renunțare, în special în etapele inițiale ale punerii sale în aplicare.

(30) Angajatorii care doresc sau sunt obligați să inițieze aderarea automată, în special cei de dimensiuni relativ mici, se pot confrunta cu provocări administrative și operaționale în ceea ce privește aderarea lucrătorilor la sistemele de pensii suplimentare existente sau crearea propriilor sisteme de pensii ocupaționale. Prin urmare, statele membre ar trebui să aibă în vedere acordarea de sprijin administrativ angajatorilor, în cooperare cu partenerii sociali, dacă este cazul.

(31) Pentru lucrători, participarea la pensiile suplimentare poate implica o reducere a venitului lor disponibil curent, în schimbul unui venit mai mare la pensionare. Acest lucru poate fi împovărător, în special pentru persoanele cu venituri salariale mici și pentru lucrătorii tineri, ceea ce ar putea cauza un număr mai mare de cazuri de renunțare și rate de participare mai scăzute în rândul acestor grupuri. Statele membre ar trebui să ia în considerare stimulente fiscale sau subvenții specifice, care să facă accesibilă din punct de vedere financiar participarea și menținerea acestor grupuri în sistemele de aderare automată. Pentru ca aceste stimulente să fie eficace, ele trebuie să se bazeze pe o comunicare transparentă și pe proceduri clare și simple. De asemenea, statele membre ar putea lua în considerare, la un nivel mai general, introducerea unor stimulente fiscale pentru a încuraja o utilizare pe scară largă a pensiilor suplimentare, în special pentru grupurile menționate mai sus. De asemenea, acestea sunt puternic încurajate să conceapă toate stimulentele fiscale într-un mod judicios și eficient din punctul de vedere al costurilor, ținând seama de implicațiile lor fiscale și de impactul lor asupra altor instrumente, cum ar fi conturile de economii și de investiții. În cazul în care statele membre decid să ofere beneficii fiscale și de altă natură pentru a încuraja utilizarea produselor de pensii suplimentare, acestea trebuie să publice informații detaliate privind impactul cheltuielilor fiscale asupra veniturilor, în conformitate cu obligațiile lor de informare prevăzute la articolul 14 din Directiva 2011/85/UE a Consiliului ([4]), astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2024/1265 a Consiliului ([5]).

(32) Structura pieței forței de muncă variază semnificativ atât în interiorul statelor membre, cât și între acestea. Contractele permanente cu normă întreagă coexistă cu contractele atipice și cu activitățile independente. Veniturile persoanelor din ultimele două categorii de încadrare în muncă pot varia în timp și pot face obiectul unor întreruperi frecvente, ceea ce înseamnă că este posibil ca acestea să nu fie bine adaptate pentru a contribui în mod regulat la un sistem de pensii. Pentru a se asigura că toate persoanele au posibilitatea de a-și suplimenta pensiile din sistemul public și că pot beneficia de mecanisme de aderare automată, statele membre ar trebui să ia în considerare acordarea unui tratament special sau a unor regimuri adaptate acestor două categorii, de exemplu o mai mare flexibilitate în ceea ce privește frecvența și cuantumul contribuțiilor lor la sistemele de pensii suplimentare.

(33) Întrucât nu toate grupurile de populație pot considera că este convenabil sau accesibil din punct de vedere financiar să se angajeze să plătească anumite contribuții la pensiile suplimentare, acestea ar putea beneficia de perioade de renunțare și de readerare. Acest lucru le-ar oferi posibilitatea de a ieși din programele de aderare automată și, respectiv, de a adera din nou într-o etapă ulterioară. Existența acestei opțiuni ar spori gradul de acceptare a sistemului și încrederea în acesta. Statele membre ar putea decide cu privire la frecvența acestor perioade în vederea echilibrării obiectivului de maximizare a participării și de stabilitate a sistemului cu acela de a oferi oamenilor posibilitatea de a alege. Statelor membre li se recomandă să stabilească criterii clare de eligibilitate și posibilități bine concepute de renunțare și de readerare.

([4]) Directiva 2011/85/UE a Consiliului din 8 noiembrie 2011 privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO L 306, 23.11.2011, p. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([5]) Directiva (UE) 2024/1265 a Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Directivei 2011/85/UE privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

(34) Este posibil ca unele persoane să nu dispună de informațiile și competențele financiare necesare pentru a lua decizii privind investițiile pe termen lung. De asemenea, acestea pot întâmpina dificultăți în a alege între diferite opțiuni de profil de investiții, fiecare dintre acestea oferind o combinație diferită între randamentul preconizat și risc. Pentru a evita ca persoanele, în procesul de aderare automată, să fie copleșite de numărul mare al deciziilor și de complexitatea acestora, statele membre ar trebui să ofere soluții implicite, împreună cu un număr limitat de opțiuni pentru elemente precum ratele contribuțiilor, planurile sau produsele de investiții eligibile, strategiile de investiții și mecanismele de plată a pensiilor, asigurând în același timp atingerea unor obiective în materie de venituri adecvate din pensii și de caracter adecvat al pensiilor, deoarece experiența arată că majoritatea lucrătorilor pentru care s-a efectuat aderarea automată tind să accepte și să respecte ofertele implicite.

(35) În special, atunci când trebuie să aleagă între diferite profiluri de investiții, având în vedere importanța veniturilor din pensii pentru protecția socială, multe persoane ar tinde să selecteze profiluri de investiții conservatoare, adesea cu o anumită formă de protecție a capitalului. Cu toate acestea, în funcție de modul în care este concepută, o astfel de protecție a capitalului poate fi costisitoare și poate limita potențiala creștere a valorii economiilor pentru pensii pe perioade lungi de investiții. Strategiile de investiții pe durata ciclului de viață, care modifică alocarea de la investiții mai riscante la investiții mai prudente pe măsură ce participanții se apropie de vârsta pensionării, asigură un potențial de creștere și în același timp o atenuare integrată a riscurilor, ceea ce ar putea răspunde nevoilor majorității participanților. Statelor membre li se recomandă să considere aceste strategii de investiții drept cea mai bună opțiune pentru planurile implicite. Cu toate acestea, participanților ar trebui să li se ofere și posibilitatea de a alege alte opțiuni sau de a trece la diferite strategii de investiții de-a lungul carierei lor.

(36) Pentru a îmbunătăți caracterul adecvat al pensiilor și luând în considerare diferitele momente din cariera sau viața unei persoane când este posibil ca aceasta să adere sau să readere la sisteme de pensii suplimentare, persoanelor ar trebui să li se ofere posibilitatea de a suplimenta contribuțiile minime cu plăți voluntare.

(37) Tipurile de produse de pensii suplimentare și de alte economii pentru pensii variază semnificativ pe teritoriul UE și se extind dincolo de sistemele de pensii ocupaționale administrate de instituțiile pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IORP) care sunt reglementate la nivelul UE. În mai multe state membre, planurile de pensii la locul de muncă iau, de asemenea, forma unor produse de asigurare și a unor produse de pensii personale, iar în câteva dintre acestea produsul paneuropean de pensii personale (PEPP) a fost utilizat de unele societăți transfrontaliere pentru a pune la dispoziția lucrătorilor lor un plan de pensii. Toate aceste sisteme implică contribuții comune din partea angajatorilor și a lucrătorilor. Statele membre ar trebui să se asigure că orice soluție aleasă ca fiind eligibilă pentru aderarea automată poate genera beneficii pentru deponenți pe termen lung. În acest scop, este recomandabil ca statele membre să selecteze produsele de pensii eligibile pentru aderarea automată pe baza potențialului lor de a îndeplini obiectivele de politică dorite, în consultare cu partenerii sociali și cu furnizorii interesați, după caz. În plus, atunci când acordă stimulente fiscale și/sau subvenții angajatorilor și lucrătorilor, statele membre ar trebui să acorde aceleași stimulente fiscale și subvenții pentru orice produs comparabil. Statele membre ar trebui să elimine barierele fiscale și alte bariere naționale pentru a facilita investițiile transfrontaliere și funcționarea transfrontalieră a fondurilor de pensii, promovând astfel o mai bună integrare a pieței pensiilor din UE, pentru a reflecta mai bine dimensiunea pieței unice.

(38) Pentru a maximiza acoperirea, planurile implicite ar trebui să fie deschise tuturor lucrătorilor și persoanelor care desfășoară o activitate independentă, inclusiv celor care lucrează în sectoare sau categorii economice care nu sunt acoperite de sisteme de pensii ocupaționale instituite în temeiul acordurilor partenerilor sociali. Lucrătorii își pot schimba locul de muncă pe tot parcursul carierei, se pot deplasa de la un sector economic la altul sau dintr-o țară în alta sau pot lucra în baza unor tipuri diferite de contracte care ar putea să nu fie acoperite de un plan de pensii suplimentare. Statele membre ar trebui să analizeze dacă aceste persoane ar trebui să contribuie în continuare la planul de pensii la care au aderat anterior sau dacă ar trebui să adere la un plan de pensii implicit sau pentru orice alt produs de pensii eligibil ales. În acest din urmă caz, statele membre ar trebui să analizeze dacă lucrătorii ar trebui să aibă dreptul de a-și transfera drepturile de pensie către noul sistem și, în caz afirmativ, în ce condiții.

(39) Statele membre ar trebui să evalueze periodic cât de bine funcționează cadrul de aderare automată și ar trebui să instituie un mecanism de supraveghere adecvat pentru produsele sau instrumentele eligibile și pentru furnizorii acestora. Autoritățile de supraveghere ar trebui să aibă capacitatea de a monitoriza performanța instrumentelor relevante de economisire pentru pensii, precum și competența de a interveni atunci când este necesar și într-un stadiu incipient pentru a se asigura că sistemele de pensii suplimentare sunt eficace în ceea ce privește îmbunătățirea veniturilor din pensii și că drepturile participanților sunt menținute în timp. Supravegherea eficace poate spori încrederea în sistem și poate reduce cazurile de renunțare.

(40) În unele țări, aderarea automată a lucrătorilor a devenit obligatorie pentru angajatori. Unele țări care au introdus această măsură au înființat un organism public responsabil cu administrarea economiilor pentru pensii și care joacă un rol în investirea economiilor pentru pensii. Aceste măsuri au potențialul de a stimula în mod semnificativ participarea. Statele membre ar trebui să evalueze dacă îndeplinesc condițiile necesare pentru a pune în aplicare astfel de măsuri în mod eficace.

(41) Prezenta recomandare nu aduce atingere competențelor statelor membre de a-și organiza și concepe sistemele naționale de pensii. Prezenta recomandare nu limitează autonomia partenerilor sociali în cazul în care aceștia sunt responsabili pentru înființarea și gestionarea sistemelor de pensii. Prin urmare, prezenta recomandare nu ar trebui să afecteze dreptul social și dreptul muncii de la nivel național în ceea ce privește organizarea sistemelor de pensii și a sistemelor de negociere colectivă,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

Articolul 1

Obiect

(1) Prezenta recomandare se referă la consolidarea sistemelor de pensii prin dezvoltarea unor sisteme de urmărire a pensiilor pentru persoane fizice, prin tablouri de bord privind sistemele de pensii și prin implementarea aderării automate în sistemele de pensii suplimentare. Aceasta cuprinde măsuri de sprijinire a persoanelor în luarea unor decizii în cunoștință de cauză atunci când își planifică economiile pentru pensie și de sprijinire a statelor membre în luarea unor decizii în cunoștință de cauză privind caracterul adecvat și sustenabilitatea pensiilor. Aceasta stabilește, de asemenea, măsuri de sporire a caracterului adecvat și a sustenabilității pensiilor prin intermediul unei participări mai mari la sistemele de pensii suplimentare.

(2) Prezenta recomandare nu aduce atingere dreptului statelor membre de a stabili principiile fundamentale ale sistemelor lor de protecție socială, inclusiv ale sistemelor de pensii, și nici diverselor forme de practici naționale în domeniul relațiilor de muncă și al dialogului social.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei recomandări, se aplică următoarele definiții:

1. Sistemele publice de pensii sunt sisteme de pensii bazate pe legislație, administrate de administrațiile publice.

2. Sistemele de pensii suplimentare înseamnă sisteme de pensii ocupaționale și personale, care asigură, în general, un venit suplimentar din pensii față de pensiile din sistemul public.

3. Sistemele de pensii ocupaționale sunt sisteme de pensii colective legate de un raport de muncă, bazate de obicei pe acorduri contractuale între angajatori și angajați, sau legate de o activitate profesională.

4. Planurile de pensii personale sunt instrumente de economisire pentru pensii bazate, de regulă, pe un contract între un deponent individual și un furnizor de servicii financiare, cu obiectivul explicit de a furniza venituri la pensie.

5. Un sistem de urmărire a pensiilor este un instrument digital, de regulă un portal web securizat sau o aplicație mobilă securizată, care oferă persoanelor o imagine de ansamblu asupra drepturilor lor individuale de pensie acumulate și proiecții ale prestațiilor viitoare, în cadrul sistemelor de pensii în care persoanele respective sunt membre sau beneficiare.

6. Un tablou de bord al sistemelor de pensii oferă statelor membre o imagine de ansamblu cuprinzătoare a sistemelor lor de pensii, acoperind indicatori privind drepturile de pensie curente și viitoare la nivel agregat al statului membru și pentru toate sursele de venituri din pensii, și anume sistemele de pensii publice, ocupaționale și personale, cu scopul de a le permite să identifice lacunele în ceea ce privește caracterul adecvat al pensiilor și sustenabilitatea acestora.

7. Aderare automată înseamnă că se efectuează aderarea automată a persoanelor la anumite planuri de pensii suplimentare și că persoanelor li se oferă opțiunea de a renunța la acestea în anumite intervale de timp.

8. Caracterul adecvat al pensiilor se referă la obiectivele de asigurare a faptului că sistemele de pensii: (i) protejează persoanele în vârstă împotriva sărăciei; (ii) mențin nivelurile de venit la pensionare; și (iii) le permit persoanelor să petreacă o parte rezonabilă din viață la pensie. Pensiile suplimentare contribuie în primul rând la al doilea obiectiv, și anume menținerea nivelului veniturilor.

Articolul 3

Adaptarea la condițiile naționale

Fără a afecta practicile existente în domeniul relațiilor de muncă și al dialogului social sau competențele statelor membre de a-și organiza și concepe sistemele naționale de pensii, atunci când pun în aplicare acțiunile enumerate în prezenta recomandare, statelor membre li se recomandă să implice și să consulte, după caz, partenerii sociali și părțile interesate relevante, cum ar fi furnizorii de pensii și organizațiile care reprezintă beneficiarii, în conformitate cu practica națională consacrată și cu structura sistemului național de pensii. Statele membre sunt, de asemenea, încurajate să învețe din bunele practici aplicate în alte state membre și să adapteze aceste practici, după caz, la condițiile naționale.

CAPITOLUL I

INSTRUMENTE DE MONITORIZARE A PENSIILOR

SECȚIUNEA I

Urmărirea pensiilor

Articolul 4

Instituirea unui sistem cuprinzător de urmărire a pensiilor

(1) Comisia Europeană le recomandă statelor membre să instituie un sistem de urmărire a pensiilor. Sistemul de urmărire a pensiilor ar trebui să fie un serviciu unic la nivel național, accesibil tuturor persoanelor în mod gratuit, care să le ofere o imagine de ansamblu asupra drepturilor lor individuale de pensie acumulate în cadrul diferitelor sisteme la care participă sau au participat. Sistemul de urmărire a pensiilor ar trebui să acopere pensiile din sistemul public, sistemele de pensii ocupaționale și produsele de pensii personale, după caz, prin extinderea treptată a domeniului său de aplicare, dacă este necesar. În plus, pentru a le permite persoanelor să ia decizii în cunoștință de cauză în ceea ce privește planificarea lor financiară, serviciul ar trebui să furnizeze previziuni privind potențialele venituri viitoare din pensii din toate sistemele lor de pensii.

(2) Interfața sistemului de urmărire a pensiilor ar trebui să fie ușor de utilizat. Aceasta ar trebui să țină seama de nevoile diferitelor grupuri de vârstă și să ofere informații clare și inteligibile adaptate nevoilor unui utilizator de rând. Statele membre ar trebui să ia în considerare utilizarea unei interfețe pe mai multe niveluri, începând cu afișarea celor mai importante informații privind drepturile de pensie și a unor proiecții simple ale prestațiilor viitoare și oferind informații mai detaliate la cerere. Informațiile mai detaliate ar putea include, de exemplu, diferite scenarii de proiecție bazate pe perspective de carieră. În plus, statele membre ar trebui să efectueze testări periodice ale utilizării pentru a îmbunătăți experiența utilizatorilor.

(3) Statele membre ar trebui să țină seama de nivelul diferit al competențelor digitale ale diferitelor grupuri de populație. Dacă este necesar, acestea ar trebui să furnizeze informații complementare nedigitale și servicii personale, asigurând accesul la informații de bază privind pensiile pentru cei care nu utilizează instrumente digitale, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități care au cerințe speciale legate de accesibilitate. Acest lucru ar putea fi realizat, de exemplu, prin asistență telefonică, prin poștă sau prin întrevedere cu prezență fizică.

Articolul 5

Guvernanță și finanțare

(1) Statele membre ar trebui să stabilească o structură de guvernanță clară pentru sistemul de urmărire a pensiilor, bazată pe principiile funcționării non-profit, independenței, credibilității și transparenței, care ar putea fi realizată, de exemplu, prin intermediul unei entități publice sau al unui parteneriat public-privat.

(2) Statele membre, în cooperare cu sectorul pensiilor/părțile interesate/furnizorii, după caz, ar trebui să asigure o finanțare sustenabilă pentru înființarea și funcționarea continuă a sistemului de urmărire a pensiilor.

Articolul 6

Securitatea datelor și interoperabilitatea

(1) Statele membre ar trebui să stabilească modelul de schimb de date care să fie folosit pentru sistemul lor național de urmărire a pensiilor. Acestea ar trebui să instituie un cadru obligatoriu și cuprinzător de securitate și confidențialitate pentru a asigura o metodă de identificare digitală sigură, unică și ușor de utilizat pentru autentificarea utilizatorilor și pentru a garanta un nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal ale cetățenilor.

(2) Atunci când își elaborează sistemul național de urmărire a pensiilor, statele membre ar trebui să se asigure că infrastructura lor tehnică și cadrul lor juridic, inclusiv pentru schimbul de date, sunt compatibile cu o conexiune viitoare la Serviciul european de urmărire a pensiilor, sprijinind astfel mobilitatea transfrontalieră a forței de muncă în UE și schimbul transfrontalier de date/informații privind pensiile individuale. În acest scop, statele membre ar trebui să utilizeze cele mai bune practici și experiența membrilor existenți ai Serviciului european de urmărire a pensiilor.

SECȚIUNEA II

Tablourile de bord privind sistemele de pensii

Articolul 7

Instituirea unor tablouri de bord cuprinzătoare privind sistemele de pensii

(1) Statelor membre li se recomandă să instituie tablouri de bord naționale cuprinzătoare privind sistemele de pensii pentru a monitoriza în mod sistematic, în timp, caracterul adecvat și sustenabilitatea generală a sistemelor lor de pensii cu mai mulți piloni, precum și decalajele în materie de pensii între bărbați și femei. În acest scop, statele membre ar trebui să colecteze și să pună la dispoziția publicului date agregate privind contribuția sistemelor de pensii publice și suplimentare la caracterul adecvat al veniturilor din pensii și la sustenabilitatea sistemului lor de pensii.

(2) Statelor membre li se recomandă să utilizeze datele deja raportate organismelor publice, cum ar fi informațiile periodice pe care fondurile de pensii le raportează autorităților de supraveghere sau institutelor de statistică, să utilizeze sinergiile cu sistemele de urmărire a pensiilor și să aplice proporționalitatea în selectarea datelor atunci când urmăresc să elimine lacunele în materie de date și să îmbunătățească acuratețea.

(3) În colectarea informațiilor relevante, statele membre ar trebui să asigure păstrarea confidențialității datelor de supraveghere și protecția datelor cu caracter personal ale participanților la sistemele de pensii suplimentare.

(4) Statele membre sunt încurajate să facă schimb de practici cu alte state membre și cu Comisia Europeană pentru a identifica dimensiunile și modalitățile relevante de obținere a informațiilor, fără a se crea o sarcină inutilă de raportare.

Articolul 8

Indicatorii tabloului de bord

(1) Statelor membre li se recomandă să colecteze informații cu privire la numărul de membri ai sistemelor de pensii suplimentare, la contribuțiile și drepturile acumulate ale acestora, defalcate pe sisteme/produse cu cotizații predefinite și cu prestații predefinite, pe pasivele și activele aferente sistemelor de pensii, pe randamentul investițiilor acestora, pe costurile și cheltuielile lor, pe contribuțiile și beneficiile pentru ansamblul acestor sisteme, precum și pe fiecare tip de pensie.

(2) Statelor membre li se recomandă să identifice statisticile relevante privind pensiile care pot contribui la monitorizarea riscurilor de sărăcie la nivelul grupurilor demografice, a modificărilor distribuției veniturilor între categoriile de vârstă și categoriile de gen, a modificărilor vârstelor efective de pensionare între categoriile de venit și a costurilor fiscale ale stimulentelor fiscale și ale subvențiilor legate de pensii.

(3) Pentru a contribui la evaluarea și revizuirea cadrelor existente și a oricăror măsuri de politică planificate, statele membre sunt invitate să facă proiecții privind caracterul adecvat al pensiilor și indicatorii de sustenabilitate pe o perioadă de timp viitoare rezonabilă.

Articolul 9

Schimbul de date cu Comisia Europeană

(1) Statelor membre li se recomandă să comunice Comisiei Europene statisticile privind pensiile în formă agregată. Acestea sunt încurajate să colaboreze cu Comisia Europeană la stabilirea unor metodologii comune, pentru a se asigura că aceste date agregate sunt comparabile.

(2) Comisia Europeană recomandă tuturor statelor membre să prezinte proiecții privind contribuțiile la sistemele de pensii private ocupaționale și personale și cheltuielile cu acestea pentru Raportul privind îmbătrânirea populației al Comisiei Europene și al Comitetului pentru politică economică, precum și date privind contribuția sistemelor de pensii ocupaționale și personale la veniturile din pensii pentru Raportul privind protecția socială adecvată la vârste înaintate al Comisiei Europene și al Comitetului pentru protecție socială, utilizând definiții, metodologii și ipoteze economice convenite de comun acord.

CAPITOLUL II

ADERAREA AUTOMATĂ

Articolul 10

Facilitarea aderării automate

(1) Statele membre ar trebui să faciliteze și să promoveze introducerea aderării automate în sistemele de pensii suplimentare, în conformitate cu circumstanțele naționale, respectând în același timp rolul și autonomia partenerilor sociali.

(2) Aderarea automată ar trebui introdusă într-un mod care să mențină integritatea sistemelor naționale de pensii publice sau suplimentare care funcționează bine. Aceasta nu ar trebui să dezavantajeze participanții la sistemele de pensii ocupaționale existente, să slăbească participarea obligatorie a lucrătorilor la sistemele ocupaționale în care există o astfel de participare obligatorie sau să submineze mecanismele naționale de solidaritate.

(3) Măsurile de facilitare, cum ar fi crearea unui temei juridic în legislația națională, ar trebui să fie însoțite de măsuri care să stabilească cine este eligibil pentru aderare, cine poate iniția aderarea și ce tip de fond de pensii sau produs de pensii poate fi utilizat, cum ar fi sistemele ocupaționale existente și, în anumite condiții, noile sisteme ocupaționale, produsele de pensii personale disponibile și produsele de pensii personale paneuropene.

(4) Statele membre ar trebui, de asemenea, să introducă garanții care să asigure că sistemele de pensii suplimentare au potențialul de a genera – și generează efectiv – beneficii pentru deponenți pe termen lung. În acest scop, ar trebui să plaseze entitățile sau furnizorii de produse de pensii sub supraveghere și să confere supraveghetorilor capacitate și competențe pentru a monitoriza eficiența din punctul de vedere al costurilor a sistemelor respective de pensii suplimentare și să intervină, în cazul în care este necesar, pentru a se asigura că acestea oferă un raport bun costuri-beneficii.

Articolul 11

Utilizarea bunelor practici pentru aderarea automată

(1) Statelor membre li se recomandă să utilizeze bunele practici în faza de introducere. Bunele practici includ consultări ample cu partenerii sociali și cu părțile interesate relevante, campanii de informare eficace și măsuri continue de asigurare a transparenței. Statele membre pot lua în considerare, de asemenea, introducerea treptată a aderării automate, în etape, de exemplu prin vizarea graduală a anumitor tipuri de angajatori și de persoane eligibile sau prin începerea cu rate mai mici ale contribuțiilor, care ar crește ulterior, permițând astfel unei persoane să acumuleze o contribuție semnificativă la veniturile sale din pensii fără a pune în pericol accesibilitatea din punct de vedere financiar a aderării.

(2) Statelor membre li se recomandă să ia în considerare posibilități bine concepute de renunțare și de readerare, a căror frecvență ar fi stabilită în vederea echilibrării obiectivului de maximizare a participării și stabilității sistemului cu acela de a acorda opțiuni persoanelor fizice.

(3) Pentru a evita ca persoanele, în procesul de aderare automată, să fie copleșite de numărul mare al deciziilor și de complexitatea acestora, ca bună practică, statele membre ar trebui să ofere un număr limitat de opțiuni pentru elemente precum ratele contribuțiilor, planurile sau produsele de investiții eligibile, strategiile de investiții și mecanismele de plată a pensiilor. Membrilor și, după caz, angajatorilor, ar trebui să li se permită să suplimenteze contribuțiile cu contribuții suplimentare peste minimul necesar. Opțiunile privind strategiile de investiții ar trebui să țină seama de diferitele atitudini față de risc, astfel încât persoanele să nu renunțe deoarece consideră că opțiunea implicită este prea riscantă sau prea conservatoare, în timp ce persoanelor care doresc să accepte anumite riscuri să li se ofere posibilități în acest sens. Strategiile axate pe diferitele etape ale ciclului de viață ar putea fi promovate ca bune practici pentru a ține seama de modificarea expunerii la risc în faza de acumulare. Mecanismele de plată ar include în mod ideal, pentru deponenți, opțiuni care să le permită să decidă dacă să primească o rentă de-a lungul vieții sau o plată unică a fondurilor acumulate ori o combinație a acestora, fără a se aduce atingere dispozițiilor naționale în vigoare.

(4) Statele membre ar trebui să se asigure că persoanelor li se oferă opțiuni implicite care se aplică în cazul în care participanții nu pot sau nu doresc să facă o alegere. Opțiunile implicite ar trebui să fie clare și concepute astfel încât să asigure stabilitatea pe termen lung și adecvarea pentru cel mai mare grup de participanți, asigurând în același timp un venit din pensii adecvat în viitor. Statele membre ar putea lua în considerare promovarea strategiilor privind ciclul de viață ca opțiune implicită pentru alocarea activelor.

(5) Statele membre sunt invitate să se asigure că accesul la aderarea automată este larg și incluziv. Aderarea automată ar trebui să fie adecvată pentru diferite modele de carieră, să implice un tratament echitabil al întreruperilor de carieră – oferind astfel șanse egale pentru bărbați și femei, și să aducă beneficii persoanelor aflate în diferite etape ale carierei lor. Statele membre ar trebui să ia în considerare adoptarea de bune practici precum subvențiile forfetare în sprijinul persoanelor cu venituri mici în vederea unei mai bune accesibilități din punct de vedere financiar, stimulentele fiscale pentru a încuraja adoptarea pe scară largă, creditele de pensii pentru îngrijire (contribuind astfel la eliminarea decalajului de pensii între genuri), opțiunile de suplimentare a contribuțiilor, flexibilitatea nivelurilor de contribuții sau posibilitatea de întrerupere pentru persoanele cu contracte de muncă atipice și pentru cele care asigură servicii de îngrijire, și condiții adecvate de retrageri timpurii în cazul unor nevoi personale.

Articolul 12

Dispoziții specifice privind aderarea automată în contextul încadrării în muncă

(1) Statelor membre li se recomandă să stabilească criterii privind eligibilitatea lucrătorilor, care să promoveze o acoperire largă și să permită aderarea cât mai devreme, sprijinind în același timp accesibilitatea din punct de vedere financiar.

(2) Statelor membre li se recomandă să introducă stimulente pentru angajatori și sprijin administrativ în faza de implementare, pentru a facilita aderarea lucrătorilor.

(3) Statele membre ar trebui să introducă norme privind transferabilitatea drepturilor de pensie ale lucrătorilor pentru care s-a efectuat aderarea automată, astfel încât aceşti lucrători să poată beneficia în continuare de participarea lor atunci când îşi schimbă locul de muncă sau îşi întrerup activitatea profesională. Statele membre ar trebui să evite situaţiile în care fiecare schimbare a locului de muncă conduce la aderarea la un sistem suplimentar, deoarece acest lucru duce la o fragmentare a drepturilor de pensie. În mod optim, lucrătorii ar trebui să poată continua să contribuie la sistemele anterioare sau să aibă posibilitatea de a transfera drepturile de pensie acumulate către un nou sistem de pensii ocupaţionale.

(4) Statele membre ar trebui să acorde persoanelor care desfăşoară o activitate independentă şi persoanelor cu contracte de muncă atipice posibilitatea de a opta pentru sistemele existente deschise angajaţilor cu contracte standard sau să prevadă posibilitatea de a institui sisteme separate, adaptate nevoilor lor specifice. Astfel de posibilităţi ar trebui deja avute în vedere în faza de concepere a aderării automate şi ar trebui să permită o mai mare flexibilitate pentru persoanele care desfăşoară o activitate independentă şi pentru persoanele cu contracte de muncă atipice în comparaţie cu persoanele cu contracte de muncă standard.

(5) Statele membre ar trebui să ia în considerare modul de administrare a sistemului lor de aderare automată, aceasta realizându-se fie prin intermediul unui organism public care oferă sprijin administrativ sau organizaţional centralizat, fie printr-un model mai descentralizat, prin care partenerii sociali, organizaţiile profesionale sau furnizorii privaţi adaptează sistemele de pensii la nevoile participanţilor.

(6) Statele membre sunt, de asemenea, invitate să analizeze dacă ar fi adecvată pentru contextul lor naţional obligaţia pentru angajatori de a efectua aderarea lucrătorilor lor.

Articolul 13

Stimulente fiscale şi de altă natură

(1) Statele membre sunt încurajate să introducă stimulente fiscale şi de altă natură pentru a încuraja utilizarea produselor de pensii suplimentare, ţinând seama în mod corespunzător de implicaţiile lor fiscale. Aceste stimulente fiscale ar trebui concepute astfel încât să nu dezavantajeze persoanele din sistemele de pensii ocupaţionale sau personale existente, inclusiv sistemele sponsorizate de parteneri sociali.

(2) Statele membre ar trebui să se asigure că persoanele continuă să beneficieze de stimulentele fiscale oferite pentru a încuraja utilizarea produselor de pensii suplimentare şi după ce îşi schimbă locul de muncă sau se mută în altă ţară.

(3) Astfel de stimulente fiscale ar putea:

(a) să le permită persoanelor să deducă din venitul lor impozabil contribuţia la un produs de pensii eligibil până la un plafon anual maxim deductibil;

(b) să le permită angajatorilor să deducă din venitul lor impozabil contribuţiile făcute pentru angajaţii lor la produse de pensii eligibile până la un plafon anual maxim deductibil.

(4) Statele membre ar trebui să aplice acelaşi tratament fiscal pentru oricare dintre produsele de pensii suplimentare pe care le consideră eligibile pentru aderarea automată.

CAPITOLUL III

DISPOZIŢII GENERALE

Articolul 14

Monitorizarea şi raportarea

(1) Statele membre sunt încurajate să facă schimb de experienţă şi de bune practici cu privire la acţiunile menţionate în prezenta recomandare. Ar putea avea loc discuţii, de exemplu, cu privire la: provocările comune; experienţele legate de introducerea aderării automate; modul de asigurare a unei abordări coordonate cu privire la viitoarea conectivitate a sistemelor naţionale de urmărire a pensiilor cu Serviciul european de urmărire a pensiilor şi cele mai bune modalităţi de acţiune în vederea transmiterii de date cuprinzătoare care să acopere toţi pilonii de pensii, pentru o imagine de ansamblu comparabilă la nivelul UE privind caracterul adecvat şi sustenabilitatea pensiilor.

(2) Statele membre sunt încurajate să evalueze periodic eficacitatea măsurilor prevăzute în prezenta recomandare în ceea ce privește creșterea participării la sistemele de pensii suplimentare și transparența pensiilor.

(3) Statele membre sunt încurajate să raporteze periodic măsurile luate pentru punerea în aplicare a prezentei recomandări prin intermediul proceselor de monitorizare legate de uniunea economiilor și a investițiilor, al Eurogrupului pentru monitorizarea reformelor naționale și a schimbului de bune practici, al semestrului european și al Pilonului european al drepturilor sociale.

(4) Comisia Europeană va monitoriza, de asemenea, punerea în aplicare în cadrul evaluării la jumătatea perioadei a strategiei privind uniunea economiilor și a investițiilor, care va fi publicată în 2027.

Articolul 15

Destinatari

Prezenta recomandare se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 20 noiembrie 2025.

Pentru Comisie
Maria Luís ALBUQUERQUE
Membră a Comisiei